



Broj: 06-040/25-781/30

11. mart 2026. godine

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama

Programom rada Vlade Crne Gore za 2026. godinu, predviđeno je utvrđivanje Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, u II kvartalu 2026. godine. U skladu sa navedenom obavezom, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je, na osnovu člana 12 i 14 Zakona o državnoj upravi („Službeni list Crne Gore“, br. 78/18, 70/21 i 52/22) i člana 9 Uredbe o izboru predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list Crne Gore“, br. 41/18), a nakon sprovedene procedure za izbor predstavnika/ca nevladinih organizacija, 16.09.2025. godine donijelo Rješenje o obrazovanju Radne grupe za izradu teksta Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

Zadatak Radne grupe bio je da pripremi tekst Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama vodeći računa, između ostalog, i o preporukama Venecijanske komisije. S tim u vezi, Radna grupa je pripremila tekst nacrta prednje navedenog zakona.

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, započela je 04.02.2026. godine i trajala 20 dana, zaključno sa 24.02.2026. godine.

Na osnovu člana 15 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list Crne Gore“, br. 41/18), Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je 04.02.2026. godine objavilo Javni poziv za sprovođenje javne rasprave o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

O održavanju Javne rasprave javnost je informisana putem objavljivanja Javnog poziva na sajtu Ministarstva ljudskih i manjinskih prava i portalu e–uprave (04.02.2026. godine) i putem štampanih medija – dnevni list Pobjeda (05.02.2026. godine).

Link Javnog poziva: [Javni poziv za Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama](#)

U okviru Javne rasprave, održani su okrugli stolovi, i to: 09. februara u Ulcinju, 11. februara u Tivtu, 17. februara u Rožajama i 19. februara 2026. godine u Podgorici.

Primjedbe, prijedloge i sugestije na tekst Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, dostavili su:

- Nevladina organizacija Novi Horizont, Ulcinj
- Romski savjet u Crnoj Gori, Podgorica
- Hrvatski savjet u Crnoj Gori, Tivat
- Memli Kurti, Ulcinj
- Muslimanski savjet u Crnoj Gori
- Albanski savjet u Crnoj Gori
- Bošnjački savjet u Crnoj Gori

Rezime dostavljenih primjedbi, prijedloga i sugestija sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Nevladina organizacija “Novi Horizont”			
Član nacrta zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača
	Spriječiti moguću indirektnu diskriminaciju prema pripadnicima manjinskih naroda – konkretno Albanske manjine,	1.Smanjenje ili subvencionisanje troškova postupka priznavanja (nostrifikacije) diploma stečenih na albanskom jeziku;	<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Pitanja koja se odnose na postupak priznavanja i vrednovanja inostranih obrazovnih isprava,

	koji su studije završili na maternjem jeziku (albanskom).	2.Mogućnost polaganja dopunskih ispita i na albanskom jeziku, uz obezbijeđen prevod ili dvojezičnu komisiju; 3.Uvođenje posebnog fonda ili programa podrške za priznavanje diploma pripadnika manjinskih zajednica.	uključujući troškove postupka, nadležnosti organa, rokove i način sprovođenja postupka, uređena su posebnim sistemskim propisom – Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija. U skladu sa principom pravne sigurnosti i sistemske koherentnosti zakonodavstva, koji predstavlja jedan od standarda na koje ukazuje Venecijanska komisija u svojim mišljenjima, pojedina pitanja ne mogu se paralelno uređivati u više zakona različite materije. Zakon o manjinskim pravima i slobodama ima karakter okvirnog (sistemskog) zakona u oblasti zaštite manjinskih prava, te se njime ne mogu uređivati procesna pitanja priznavanja obrazovnih kvalifikacija niti finansijske obaveze koje proizilaze iz tog postupka.
--	--	---	--

Član 11 važećeg Zakona	Član 11 postojećeg zakona je potrebno proširiti. Umjesto "čiji je osnivač lokalna samouprava", da bude "na teritoriji lokalne samouprave"	Neophodno je da na manjinskom jeziku u ovim opštinama, formulare i ostala dokumenta izdaju i državni organi koji funkcionišu na teritoriji te opštine. (ZZZCG, Poreska uprava i dr.)	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Član 11 važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama uređuje upotrebu jezika manjinskih naroda u radu organa i javnih službi čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave. Predložena izmjena bi proširila obavezu i na državne organe i institucije čiji je osnivač država, što predstavlja pitanje koje se uređuje sistemskim zakonima koji regulišu rad državne uprave i upravni postupak. U skladu sa principom podjele nadležnosti između državnog i lokalnog nivoa vlasti, kao i sa zahtjevom normativne jasnoće, ova pitanja uređuju: Zakon o državnoj upravi Zakon o upravnom postupku propisi koji uređuju službenu upotrebu jezika. Iz tog razloga, predloženo rješenje ne može biti normirano Zakonom o manjinskim pravima i slobodama bez prethodne izmjene navedenih sistemskih propisa.
Romski savjet u Crnoj Gori			
Član nacrt zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača

Član 20 stav 1	Predloženu izmjenu člana 36i stav 5, kojom se poslije riječi „i drugih manjinskih nacionalnih zajednica“ dodaju riječi „predsjednici savjeta i njihovi srodnici u pravoj liniji“, smatramo neprihvatljivom, diskriminatornom i štetnom, naročito za romsku zajednicu i druge malobrojne manjine u Crnoj Gori.	Manjinski savjeti već rade u uslovima ozbiljnog nedostatka finansijskih sredstava, nedovoljnih i za osnovne redovne aktivnosti. Romska zajednica je dodatno specifična jer u Crnoj Gori nema ni 3.000 punoljetnih Roma, a veliki procenat njih je polupismen ili nepismen. U takvim okolnostima, sužavanje kruga ljudi koji mogu učestvovati u projektima i koristiti konkurse znači dodatno gušenje inicijativa koje bi mogle doprinijeti stvarnoj inkluziji zajednice. Prihvatljivo je i zakonski uređeno da manjinski savjeti, kao savjetodavna tijela, nemaju pravo da konkurišu na javne pozive. Međutim, potpuno je neprihvatljivo da sa istom odredbom predsjedniku savjeta uskraćuje pravo da kao pojedinac konkuriše. Time se predsjednik neosnovano diskriminiše i ograničava samo zbog funkcije koju obavlja, bez obzira na njegove kvalifikacije, znanje i doprinos zajednici. Pored toga što se isključuje predsjednik savjeta, predložena izmjena dodatno isključuje i njegove srodnike u pravoj liniji, odnosno najbližu porodicu. Ovakvo rješenje otvara ozbiljna pitanja pravne sigurnosti i primjene zakona u praksi. Nije jasno na osnovu kojih kriterijuma i dokaza bi komisija iz fonda utvrđivala da li je neko brat,	<u>Prihvata se djelimično - Obrazloženje</u> Predlog izmjene se prihvata u dijelu da se brišu riječi “i njihovi srodnici u pravoj liniji”. Cilj odredbe je sprječavanje sukoba interesa i očuvanje povjerenja u zakonitost i nepristrasnost postupka raspodjele finansijskih sredstava. Imajući u vidu da savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, koji imaju status pravnog lica, nemaju pravo učešća na javnom konkursu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, potrebno je radi pravne jasnoće izričito propisati da ni predsjednik savjeta ne može učestvovati na javnom konkursu za raspodjelu sredstava. Predsjednik savjeta predstavlja i zastupa savjet kao pravno lice i nosilac je funkcije utvrđene zakonom. Njegov položaj ima javnopravni karakter, jer savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica predstavljaju institucionalni mehanizam ostvarivanja manjinskih prava, zbog čega bi učešće na javnom konkursu moglo dovesti do sukoba interesa, bez obzira na njegove lične kvalifikacije ili učestvovanje kao pojedinca. Savjeti manjinskih naroda predstavljaju institucionalni mehanizam ostvarivanja manjinskih prava, sa statusom javnopravnih tijela, dok predsjednik savjeta predstavlja i zastupa savjet kao pravno lice. Imajući u vidu da predstavnici savjeta mogu učestvovati u radu organa Fonda, uključujući i Upravni odbor, učešće predsjednika savjeta na javnim konkursima moglo bi dovesti do potencijalnog sukoba interesa, što je suprotno principima transparentnog upravljanja javnim sredstvima.
-----------------------	--	--	---

		supruga, dijete, roditelj ili drugi srodnik predsjednika savjeta. Posebno je problematično što se ostavlja prostor za proizvoljno tumačenje, pa se postavlja pitanje da li će svima koji nose isto prezime kao predsjednik savjeta automatski biti uskraćeno pravo da konkurišu, čak i u situacijama kada između njih ne postoji nikakvo krvno srodstvo. Takva praksa bi bila ne samo nepravedna, već i duboko diskriminatorna, naročito u malim i zatvorenim zajednicama gdje je broj prezimena ograničen. Obrazovanje, stručne kvalifikacije i dugogodišnji rad u zajednici daju pravo predsjedniku savjeta, ali i obavezu, da kao pojedinac osmišljava i realizuje projekte u korist romske zajednice, naročito u situaciji kada veliki broj pripadnika zajednice nema kapacitete da samostalno učestvuje u konkursnim procedurama. Onemogućavanje takvih pojedinaca direktno šteti interesima same zajednice. Savjet manjinske zajednice je savjetodavno tijelo koje je striktno ograničeno svojim statutom i programom rada i ne može samostalno realizovati lične projekte predsjednika ili članova savjeta. Zbog toga je pogrešno poistovjećivati rad Savjeta sa djelovanjem predsjednika kao pojedinca.	Uzimajući u obzir gore navedeno, primjedba se djelimično prihvata, na način što će se zadržati zabrana učešća predsjednika savjeta na javnom konkursu, dok se postojeće proširenje na srodnike u pravoj liniji briše.
--	--	--	--

		Projekte ne odobrava predsjednik savjeta niti savjet, već komisija iz fonda koja ocjenjuje projekte na osnovu unaprijed definisanih kriterijuma. Ukoliko projekat ispunjava sve formalne i suštinske uslove, ne postoji opravdan razlog da se on unaprijed isključuje samo zbog funkcije ili porodične veze podnosioca. Imajući u vidu sve navedeno, smatramo da se predložena izmjena ne smije usvojiti, jer uvodi kolektivnu odgovornost, diskriminaciju po osnovu funkcije i porodičnog odnosa, stvara pravnu nesigurnost u primjeni zakona i dodatno ugrožava položaj manjinskih zajednica u Crnoj Gori.	
--	--	--	--

Hrvatski savjet u Crnoj Gori			
Član nacrta zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača
Član 33 i 34 važećeg Zakona	Zakonski status Savjeta, njegovih članova i predsjednika i finansiranje Savjeta: Urediti položaj i poziciju u pravnom prometu, kao i javna ovlašćenja i u vezi s time prava i obaveze: koristiti komparativna iskustva država iz regije, uzeti u obzir i mogućnost da predsjednici savjeta, budući da pripadaju krugu izabranih predstavnika naroda, taj status dobiju i kroz mogućnost učešća u radu Skupštine Crne Gore, bez prava odlučivanja. Ujedno, potrebno je definirati i mjesto predsjednika savjeta u državnom protokolu, te predvidjeti mogućnost da predsjednici manjinskih nacionalnih savjeta imaju i službene legitimacije i diplomatske isprave. Definirati i participaciju savjeta u državnim institucijama koje se bave obrazovanjem, kulturom i javnim informiranjem:	Polazeći od činjenice da su zakonska rješenja (u Zakon u ljudskim i manjinskim pravima), koja uređuju osnivanje i rad manjinskih nacionalnih savjeta-vijeća manjebrojnih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica, u svojoj osnovi nastala prije više od petnaest godina te da su njihova uloga i značaj u društvu bitno izmijenjeni, nameće se potreba izmjene Zakona u nekim segmentima. Tijekom primjene postojećih zakonskih rješenja uočene su i određene manjkavosti, nedosljednosti, nedorečenosti, kao i nesveobuhvatnosti nekih zakonskih rješenja. Također, treba imati u vidu da smo mi Saveti - vijeća, kao krovne organizacije naroda kojeg predstavljamo, te poseban vid manjinske samouprave, u potpunosti opravdali svoje postojanje, a u nekim periodima djelovali intenzivnije i vidljivije te preuzimali na sebe i ozbiljnije poslove nego što su nam, objektivne, bile mogućnosti. Ujedno, naša uloga u multietničkom i multikulturalnom crnogorskom društvu, svakako je izuzetno vijedna jer se prvenstveno brinemo o očuvanju etničkih, jezičkih i kulturnih	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Savjet manjinskog naroda je javnopravno tijelo sa svojstvom pravnog lica. Upisom u evidenciju savjet stiče svojstvo pravnog lica. Pravni status savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, način osnivanja, izbor članova, nadležnosti i osnovna prava i obaveze već su uređeni Zakonom o manjinskim pravima i slobodama. Predložene izmjene podrazumijevale bi suštinsku reformu koncepta manjinskih savjeta, uključujući proširenje njihovih javnih ovlašćenja i drugačije definisanje njihovog institucionalnog položaja u sistemu državne vlasti. Predložene izmjene prevazilaze predmet ovog zakona i zahtijevale bi širu institucionalnu i ustavnopravnu analizu, uključujući eventualne izmjene drugih sistemskih propisa. Pitanje učešća u radu Skupštine Crne Gore, uređuje se Ustavom i Poslovníkom Skupštine Crne Gore. Propisivanje prava određenih lica da učestvuju u radu Skupštine, čak i bez prava odlučivanja, predstavljalo bi zadiranje u ustavnu autonomiju zakonodavne vlasti. Pravo na izdavanje diplomatskih i službenih pasoša, kao i pravni položaj nosilaca takvih isprava, uređeno je posebnim propisom, konkretno Zakonom o putnim ispravama, kojim se uređuju vrste putnih isprava, uslovi i lica kojima se izdaju, kao i nadležni organi za njihovo izdavanje. Imajući u vidu da je pitanje diplomatskih isprava i učešća u državnom protokolu normirano posebnim zakonom, predložene izmjene se ne mogu normativno urediti Zakonom o manjinskim pravima i slobodama.

	Naime, postoje vrlo značajne institucije kao što su: Javni servis RTCG, CEKUM, Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Nacionalni savjet za obrazovanje, Nacionalni savjet za kulturu i Nacionalna komisija za UNESCO i dr., kao slična tijela na nivou općina (Savjet predsjednika Opštine i sl.). U njima se donose vrlo značajne odluke koje se itekako tiču ostvarivanja manjinskih prava u području javnog obrazovanja, kulture, medija i slično, pa je više nego nužno, kroz ovaj zakon, direktno precizirati participaciju savjeta.	posebosti identiteta manjebrojnih naroda, kao i o njihovom istraživanju, proučavanju, afirmaciji i prezentaciji nasljeđa i kulturne baštine manjinskih naroda. Stoga, kao manjinski savjeti - vijeća ukazujemo na to da se nameće potreba izmjene određenih zakonskih rješenja u sistemskom Zakonu o ljudskim i manjinskim pravima, a time i u ostalim određenim zakonima iz seta manjinskih prava, koji tangiraju te izmjene, kao i podzakonskim aktima, koji proizilaze iz ovih zakonskih rješenja. Isto tako, smatramo da je neophodno da se zakonskim rješenjima načine promjene i u institucijama koje su osnovane kao servis manjinske politike, odnosno u institucijama koje financiraju projekte zaštite identiteta, kulture i jezika manjebrojnih naroda i drugih manjinskih zajednica (Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Centar za očuvanje i razvoj kulture manjine), kako bi istinski bili ono što je i njihova svrha i namjena - financiranje i podrška projektima zaštite posebnosti manjina u Crnoj Gori.	Pitanje sastava, načina izbora i nadležnosti navedenih pravnih lica sa javnim ovlaštenjima i stručnih/savjetodavnih tijela, uređeni su posebnim zakonima i podzakonskim aktima. Uvođenje obavezne participacije savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u njihov sastav, zahtijevalo bi izmjene više sistemskih propisa. S tim u vezi, ukoliko bi se Zakonom o manjinskim pravima i slobodama propisala obaveza participacije savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, stvorila bi se kolizija sa drugim propisima.
--	--	---	--

	Tražimo da se definira i ustanovi obaveza lokalnih samouprava da u općinama u kojima manjinski narod ili određena manjinska nacionalna zajednica čini više od 5% stanovništva, ta lokalna uprava je dužna, kroz posebnu budžetsku liniju, financirati manjinski savjet u određenom procentu od Budžeta lokalne uprave. U članu 35 stav 1 alineja 7 riječi "...ostvaruje se potrebna saradnja sa savjetom, radi izgradnje međusobnog povjerenja" zamjenjuju se riječima "...traži se mišljenje savjeta koje ima obavezujući karakter, a u slučaju negativnog mišljenja savjeta, treba pristupiti izmjenama tih rješenja, u cilju njihovog prilagođavanja stavovima savjeta". U članu 36, od 36a do 36s, koji se tiču uloge i funkcioniranja Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, potrebno je		Jedinice lokalne samouprave, shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi, imaju garantovanu fiskalnu autonomiju. Propisivanjem određenog obaveznog procenta za tačno određenu namjenu, podrazumijevalo bi ograničavanje diskrecionog prava jedinice lokalne samouprave prilikom planiranja budžeta, uvođenje nove budžetske stavke i stvaranje finansijske obaveze bez procjene fiskalnog uticaja. Takođe, predloženom izmjenom, stvorilo bi se dvostruko finansiranje, obzirom da je članom 33 važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama već propisana obaveza obezbjeđivanja sredstava iz Budžeta Crne Gore za finansiranje savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice. Dakle, obavezno procentualno izdvajanje finansijskih sredstava za određenu namjenu, ne može se propisivati Zakonom o manjinskim pravima i slobodama bez sveobuhvatne fiskalne analize i izmjena relevantnih sistemskih propisa. Mišljenje savjeta manjinskih naroda iz člana 35 stav 2 ima važnu ulogu u procesu kreiranja javnih politika koje se odnose na manjinska prava, međutim ono ima konsultativni karakter. U skladu sa principima ustavnog poretka i hijerarhije nadležnosti, konačne odluke donose nadležni organi državne vlasti u okviru svojih zakonskih ovlašćenja. Uvođenje obavezujućeg karaktera mišljenja savjeta moglo bi dovesti do blokade odlučivanja organa javne vlasti, što nije u skladu sa principom funkcionalnosti institucija. Članom 36i važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisane su oblasti finansiranja projekata, uključujući aktivnosti koje se odnose na očuvanje i razvoj nacionalnog, vjerskog, jezičkog i
--	---	--	---

	jasno definirati raspodjelu sredstava, kako bi u svakom konkursu stajala odredba koja ukazuje da sredstva prioriteto trebaju biti namijenjena zaštiti identiteta i etničkih, jezičnih i kulturnih posebnosti pripadnika manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica. Potrebno je drugačije definirati sastav Komisije za vrednovanje projekata, odnosno predvidjeti da svaki savjet ima po jednog predstavnika u toj komisiji, koji bi se delegirao na način da svaki od savjeta dostavlja najmanje po dva ili tri imena kandidata koji prethodno posjeduju određene kompetencije i ispunjavaju uvjete predviđene zakonom. Ranijim izmjenama uvjeta konkuriranja, manjinski nacionalni savjeti nemaju više pravo aplicirati za sredstva po javnim pozivima Fonda, već NVO-i i pojedinci, što je legitimno i u skladu s odredbama o sprječavanju sukoba interesa. Također, dvostupanjska komisija za projekte i odlučivanje jest		etničkog identiteta i drugih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava raspisuje javne konkurse u skladu sa Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, pri čemu Javni konkurs sadrži ciljeve i prioritete koji moraju biti usklađeni sa zakonski propisanim oblastima finansiranja. S tim u vezi, predložena izmjena je već normativno uređena važećim Zakonom o manjinskim pravima i slobodama. Članom 36j važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisano je da članove Komisije za vrednovanje projekata bira Skupština Crne Gore, na osnovu javnog poziva i u skladu sa propisanim kriterijumima stručnosti, sa ciljem obezbjeđivanja nezavisnog, profesionalnog i nepristrasnog vrednovanja projekata.
--	---	--	---

	transparentnije rješenje, ali interes hrvatske i drugih manjinskih nacionalnih zajednica nije ovim odredbama zastupljen jer neovisni stručnjaci, odnosno procjenitelji kvalitete projekta, ne mogu u potpunosti imati svijest i znanja o tome koji su projekti značajni za referentne nacionalne manjinske zajednice, a nikako bolje od samih predstavnika tih zajednica. Stoga, predlažemo da pojedinci i NVO-i, koji apliciraju za projekte koji imaju za temu sadržaje i manjinske nacionalne zajednice, trebaju da uz aplikaciju prilože i pismenu suglasnost referentnih manjinskih nacionalnih savjeta. Upitna je i vjerodostojnost multikulturalnih projekata, ukoliko oni nisu realizirani i prezentirani u suradnji s referentnom legitimnom manjinskom ili etničkom zajednicom. Potrebno je i jasnije definirati nadležnosti Komisije, Upravnog odbora i direktora u smislu jasnije percepcije obaveza i odgovornosti. Zaključujemo da ova inicijativa i ovaj nacrt određenih izmjena trebale biti osnova za razgovor o konačnim izmjenama i dopunama zakona o ljudskim i manjinskim pravima te drugih zakonskih rješenja kao i određenih podzakonskih akata. S tim u vezi, potrebno je formirati		Važećim Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, već su propisane nadležnosti Komisije za vrednovanje projekata, Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i direktora Fonda. Dodatno uređenje pojedinih pitanja može biti predmet podzakonskih akata. Takođe, ukazuje se da je Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, kao nadležno za izradu teksta nacrt zakona iz oblasti zaštite i promovisanja prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, već obrazovalo Radnu grupu za izradu teksta Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, kao i da je sprovedena javna rasprava. S tim u vezi, omogućeno je i učešće zainteresovane javnosti sa ciljem unapređenja njegovog sadržaja.
--	--	--	--

	radnu grupu od predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava i predstavnika manjinskih savjeta koja bi radila na konačnom uobličavanju potrebnih izmjena. Također, vrlo je važno voditi širi društveni dijalog, na način da se organiziraju i tematske konferencije, na kojoj/kojima bi osim predstavnika Ministarstva i manjinskih savjeta učestvovali i predstavnici nevladinog sektora te političkih subjekata koji, kao donositelji odluka o izmjenama i dopunama Zakona trebaju biti veoma upoznati i konzultirani u svim fazama izrade Prijedloga izmjena i dopuna zakonskih rješenja.		
	Umjesto dosadašnje zakonske odredbe koja se tiče financiranja i predviđa izdvajanje iz Budžeta Crne Gore za rad savjeta od najmanje 0,05%, predlažemo da odredba glasi "... od najmanje 0,15% tekućeg budžeta".		<u>Prihvata se - Obrazloženje</u> Predložena izmjena kojom se zahtijeva da umjesto dosadašnje zakonske odredbe koja se tiče finansiranja i izdvajanja iz Budžeta Crne Gore za rad savjeta od najmanje 0,05%, glasi "...od najmanje 0,15% tekućeg budžeta", predviđena je članom 11 stav 2 Nacrta Zakona.

Memli Kurti			
Član nacrta zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača
Član 16 važećeg Zakona	U članu 16 stav 2 riječi „može pospješivati“ zamjenjuju se riječima „mora pospješivati“	Predloženim izmjenama vrši se preciziranje i normativno jačanje prava pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u oblasti visokog obrazovanja. Zamjenom riječi „može“ riječju „mora“, norma dobija obavezujući karakter, čime se uspostavlja jasna i nedvosmislena obaveza države da sistemski podstiče međunarodnu obrazovnu, naučnu i tehničku saradnju radi omogućavanja studiranja na maternjem jeziku i priznavanja tako stečenih kvalifikacija. Predloženo rješenje je u skladu sa Ustavom Crne Gore, kojim se garantuju posebna prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao i sa međunarodnim obavezama koje proizilaze iz članstva Crne Gore u Savjet Evrope, posebno iz: Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina i Evropska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima.	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Odredba člana 16 stav 2 i važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama ma karakter programske norme, kojom se državi daje mogućnost da podstiče međunarodnu obrazovnu, naučnu i tehničku saradnju u cilju unapređenja prava pripadnika manjinskih naroda. Zamjenom riječi „može“ riječju „mora“, norma bi dobila imperativni karakter koji bi stvarao apsolutnu obavezu države, čije ostvarivanje zavisi i od međunarodnih sporazuma, institucionalne saradnje i finansijskih kapaciteta. Međunarodni standardi, uključujući Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina i Evropska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima, predviđaju da države preduzimaju odgovarajuće mjere u okviru svojih mogućnosti, a ne bezuslovne obaveze određene vrste međunarodne saradnje.
Član 16 važećeg Zakona	U članu 16 nakon stava 2, dodaju se novi stavovi 3, 4, i 5 koji glase: 3) Radi efikasnijeg ostvarivanja prava iz stava 2 ovog člana, nadležni organ državne uprave dužan je da pripadnicima manjinskih naroda i drugih	Dodavanjem novih stavova 3, 4 i 5, obezbjeđuju se konkretni mehanizmi za djelotvornu primjenu prava kroz uklanjanje finansijskih barijera putem besplatnog prevođenja dokumentacije, ubrzavanje i	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Dodavanjem novih članova 3, 4 i 5 uredilo bi se besplatno prevođenje inostranih obrazovnih isprava, sprovođenje hitnog postupka priznavanja, kao i način polaganja dopunskih ispita uz obezbjeđivanje finansijskih sredstava o trošku države. Pitanja koja se

	manjinskih nacionalnih zajednica obezbijedi besplatno prevođenje inostranih obrazovnih isprava, kao i nastavnih planova i programa, ukoliko je obrazovanje stečeno na maternjem jeziku u inostranstvu. 4) Postupak priznavanja inostranih obrazovnih isprava iz stava 2 ovog člana sprovodi se kao hitan postupak, po skraćenoj proceduri u skladu sa posebnim zakonom, uz oslobađanje od obaveze ponovnog dostavljanja nastavnih planova i programa koji su već priznati ili ovjereni od strane nadležnog organa. 5) Ukoliko se u postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava utvrdi obaveza polaganja dopunskih ispita, kandidatu se mora omogućiti polaganje tih ispita na jeziku manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, a na kojem je stečeno prethodno obrazovanje, uz obezbjeđivanje stručnog ispitivača ili sudskog tumača o trošku države.	pojednostavljenje postupka priznavanja inostranih obrazovnih isprava, sprječavanje nepotrebnog administrativnog ponavljanja već priznatih ili ovjerenih dokumenata, obezbjeđivanje polaganja dopunskih ispita na jeziku na kojem je prethodno obrazovanje stečeno ukoliko je taj jezik u službenoj upotrebi u Crnoj Gori. U praksi postupci priznavanja inostranih obrazovnih isprava često su dugotrajni, administrativno složeni i finansijski opterećujući, što može predstavljati posrednu prepreku ostvarivanja prava na rad, obrazovanje, kao i rizik od indirektno diskriminacije. Predloženim izmjenama jača se princip jednakosti, unapređuje pravna sigurnost i obezbjeđuje suštinska integracija pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u obrazovni i profesionalni sistem Crne Gore, uz očuvanje njihovog jezičkog i kulturnog identiteta.	tiču postupka priznavanja i izjednačavanja inostranih obrazovnih isprava, uključujući troškove postupka, način sprovođenja postupka, rokove i jezik u postupku, uređena su posebnim zakonom, odnosno Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija. Radi očuvanja normativne koherentnosti pravnog sistema, ova pitanja nije moguće detaljno uređivati Zakonom o manjinskim pravima i slobodama.
--	---	---	--

Muslimanski savjet u Crnoj Gori			
Član nacrta zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača
Član 1 nacrta Zakona	Postavlja se pitanje zašto bi se koristili popisi iz 2011. i 2023. g. Naime, ulaskom Crne Gore u Evropsku uniju (EU) građani neće moći zvanično da se izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti, pa onda rezultati iz 2023. g. ostaju „zabetonirani“ (ne znamo kako će se upotrebiti dva posljednja popisa , to je takođe problem), što u praktičnom smislu znači da će recimo 2033. g. broj pripadnika neke nacionalne manjine biti drastično izmjenjen ,ali će se koristiti podaci od prije deset godina što stvara potpunu konfuziju.	Trenutni Zakon koji je na snazi definitivno dovoljno ne čuva manje brojne manjinske narode u Crnoj Gori i dovodi ih svjesno ili nesvjesno u stanje diskriminacije i permanentne asimilacije. Pozivajući se na preporuke Venecijanske komisije istakli bi ono što je navedeno u njihovim dokumentima, a to je između ostalog: 1)Efektivna jednakost, a ne samo formalna. Komisija ističe da zaštita manjina mora osigurati stvarnu (efektivnu) ravnopravnost, što znači da ponekad može biti potrebno preduzeti posebne mjere (pozitivne mjere) kako bi se otklonile nepovoljne pozicije u kojima se određena manjina nalazi. 2)Posebna pažnja prema ranjivim i malobrojnim manjinama. U više mišljenja Komisija naglašava da: sistem ne smije diskriminisati manjine zbog njihove malobrojnosti, izborni pragovi, teritorijalni uslovi ili drugi mehanizmi ne smiju faktički onemogućiti političku participaciju malih manjina, zakonodavac treba voditi računa da i vrlo male zajednice imaju realnu mogućnost očuvanja identiteta i učešća u javnom životu. To znači	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Članom 11 stav 2 važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili najmanje 5% stanovništva, prema rezultatima dva posljednja uzastopna popisa, u službenoj upotrebi je i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori sproveden je 2023. godine, prilikom kojeg su građani Crne Gore imali mogućnost da se izjasne o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti. Ulaskom Crne Gore u EU vršiće se registarski popis stanovništva, domaćinstava i stanova, odnosno regulativa EU koja definiše pitanje popisa ne uključuje kao sastavni dio ispitivanje, odnosno izjašnjavanje o nacionalnom, vjerskom ili jezičkom određenju. Buduće EU obaveze Crne Gore podrazumevaju da se popisi sprovode registraciono, bez izjašnjavanja građana. Iz navedenog razloga, predloženo je da se riječi “prema rezultatima dva posljednja uzastopna popisa” zamijene riječima “prema rezultatima dva posljednja uzastopna popisa 2011. i 2023. godine”.

		da Komisija priznaje da malobrojne manjine često trebaju prilagođene mehanizme zaštite, ali to nije postavljeno kao opće pravilo da uvijek moraju imati „više prava“ od brojnijih manjina. 3) Princip proporcionalnosti. Mjere zaštite moraju biti: proporcionalne, utemeljene na stvarnim potrebama, usklađene sa ustavnim poretom i demokratskim standardima. Dakle, u periodu od 1991. g. očigledno je da tri pa i četiri nacionalne manjine doživljavaju konstantan pad broja građana (Muslimani, Hrvati, Romi) ili stagnaciju (Albanci), što treba da bude alarm da se povede više računa o ovim nacionalnim manjinama. Podsjetimo, da se na popisu iz 1991. g. 14,5% građana izjasnilo kao nacionalni Muslimani, da bi na popisu iz 2023. g. taj broj bio sveden na 1,63%. Postavlja se pitanje zašto niko ne reaguje i kome nije u interesu da se ova nacionalna manjina zaštiti.	
Član 20 nacrtu Zakona	Član 20 predstavlja očigledan primjer diskriminacije manje brojnih manjinskih naroda i pojedinaca. Gotovo je nevjerovatno i sramotno, da ne upotrijebimo neku grublju riječ, da predsjednici nacionalnih Savjeta i njihova rodbina po pravoj liniji ne mogu konkurisati sa projektima kod Fonda za manjine, ali zato ostaje otvoren		<u>Prihvata se djelimično - Obrazloženje</u> Predlog izmjene se prihvata u dijelu da se brišu riječi “i njihovi srodnici u pravoj liniji”. Cilj odredbe je sprječavanje sukoba interesa i očuvanje povjerenja u zakonitost i nepristrasnost postupka raspodjele finansijskih sredstava. Imajući u vidu da savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, koji imaju status pravnog lica,

	prostor za rodbinu članova Komisije pri Fondu, Direktora Fonda, Zaposlenih u Fondu itd. Kakav nonsens! Nevjerovatno je da niko nije razmišljao da su, npr. pojedini Muslimani, Hrvati i Romi kojih ima oko 1,5% ili ispod 1% građana u Crnoj Gori, na ovaj način onemogućeni da učestvuju na konkursu. Posebno, ovo može donijeti katastrofalne posljedice u slučaju Romske populacije koja ima „problem“ sa obrazovanim kadrom. Sa druge strane ovakav prijedlog predstavlja najgori vid diskriminacije predsjednika Savjeta i njegove rodbine po pravoj liniji, jer ne mogu dati svoj doprinos očuvanju kulturnog i nacionalnog identiteta svog naroda, jer im je to na direktan način onemogućeno ovakvim prijedlogom, što predstavlja svojevrsan vid diskriminacije i sofisticirane asimilacije prema ovim manjinskim zajednicama.		nemaju pravo učešća na javnom konkursu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, potrebno je radi pravne jasnoće izričito propisati da ni predsjednik savjeta ne može učestvovati na javnom konkursu za raspodjelu sredstava. Predsjednik savjeta predstavlja i zastupa savjet kao pravno lice i nosilac je funkcije utvrđene zakonom. Njegov položaj ima javnopravni karakter, jer savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica predstavljaju institucionalni mehanizam ostvarivanja manjinskih prava, zbog čega bi učešće na javnom konkursu moglo dovesti do sukoba interesa, bez obzira na njegove lične kvalifikacije ili učestvovanje kao pojedinca. Savjeti manjinskih naroda predstavljaju institucionalni mehanizam ostvarivanja manjinskih prava, sa statusom javnopravnih tijela, dok predsjednik savjeta predstavlja i zastupa savjet kao pravno lice. Imajući u vidu da predstavnici savjeta mogu učestvovati u radu organa Fonda, uključujući i Upravni odbor, učešće predsjednika savjeta na javnim konkursima moglo bi dovesti do potencijalnog sukoba interesa, što je suprotno principima transparentnog upravljanja javnim sredstvima. Uzimajući u obzir gore navedeno, primjedba se djelimično prihvata, na način što će se zadržati zabrana učešća predsjednika savjeta na javnom konkursu, dok se postojeće proširenje na srodnike u pravoj liniji briše.
Član 21 nacrtu Zakona	U članu 21 članovi nijesu kompaktilni, jer navedeni član 36. stav 5 ne sadrži izmjenu koja je predložena. Dakle ono što piše u prijedlogu izmjena ne poklapa		U članu 21 teksta nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o manjinskim pravima i slobodama predloženo je da se u članu 36 stav 1 riječ „VII1“ zamjenjuje riječju „VI“ i riječ „ili“ zamjenjuje riječju „i“.

	se sa članom 36 koji treba da se izmjeni.		Prilikom pisanja teksta nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o manjinskim pravima i slobodama došlo je do očigledne omaške tehničke prirode, odnosno radi se o predlogu izmjena u članu 36k važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, a ne člana 36.
Član 36j, 36k Važećeg zakona	Gotovo je nevjerovatno da ovaj Zakon (što je bilo očekivanje većine nacionalnih Savjeta) ne tretira nacionalni sastav Komisije za ocjenjivanje projekata pri Fondu za manjine, čime se otvara nova mogućnost da Komisija kao što je u ovom trenutku bude gotovo jednonacionalna. Zato predlažemo da u Komisiju uđu predstavnici svih manjinskih naroda, kako bi se omogućio pravilan tretman i razumjevanje pristiglih projekata iz svih manjinskih zajednica. Predlažemo da administrativnom odboru svaki nacionalni Savjet dostavi tri prijedloga sa imenima kandidata za Komisiju ili da se kandidati sami jave i da na taj način u Komisiji bude zastupljena svaka nacionalna zajednica.		<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Članom 36j važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisano je da članove Komisije za vrednovanje projekata bira Skupština Crne Gore, na osnovu javnog poziva i u skladu sa propisanim kriterijumima stručnosti, sa ciljem obezbjeđivanja nezavisnog, profesionalnog i nepristrasnog vrednovanja projekata. Ukoliko bi predloženom izmjenom svaki savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice imao svog predstavnika u Komisiji za vrednovanje, predstavljalo bi izmjenu koncepta stručne komisije. Takođe, propisivanje obaveze pribavljanja saglasnosti referentnog manjinskog savjeta uz aplikaciju projekta, ograničio bi se jednak pristup finansijskim sredstvima i omogućilo posredno pravo odlučivanja savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica o projektima drugih subjekata.
Albanski savjet u Crnoj Gori			
Član nacrtu zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača
Član 11 stav 4 važećeg zakona	Nakon riječi „toponima“ dodaje se zarez i nastavak rečenice mijenja se tako da glasi: „obavezno je ispisivanje i na jeziku i pismu manjinskih naroda		<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Članom 11 stav 4 važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da na teritorijama lokalne samouprave iz stava 2 ovog člana imena

	i drugih manjinskih nacionalnih zajednica“.		organa koji vrše javna ovlašćenja, naziv jedinice lokalne samouprave, naziv naseljenih mjesta, trgova i ulica, ustanova, poslovnih i drugih firmi i toponima ispisuju se i na jeziku i pismu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Odnosno formulacija „ispisuju se“ ima istovjetno značenje kao i formulacija „obavezno je ispisivanje“.
Član 11 važećeg zakona	Poslije stava 4 dodaju se novi stav 5 i stav 6, koji glase: „Za primjenu odredbe iz stava 4 ovog člana odgovorno je lice u javnoj instituciji ili ustanovi, dok nadzor nad sprovođenjem vrše inspekcijski organi jedinice lokalne samouprave i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava preko nadležnih organa ovlaštenih za vršenje inspekcijskog nadzora.“ „U opštinama u kojima pripadnici manjinskog naroda čine većinu ili najmanje 5% stanovništva, prema rezultatima dva uzastopna popisa, službenici javnih institucija ili ustanova dužni su da poznaju jezik tog manjinskog naroda, naročito ako im radno mjesto podrazumijeva neposrednu komunikaciju sa građanima.“		<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Članom 39a Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo. Članom 11 stav 4 važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da na teritorijama lokalne samouprave iz stava 2 ovog člana imena organa koji vrše javna ovlašćenja, naziv jedinice lokalne samouprave, naziv naseljenih mjesta, trgova i ulica, ustanova, poslovnih i drugih firmi i toponima ispisuju se i na jeziku i pismu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Odgovornost za neizvršavanje zakonskih obaveza na teritorijama jedinica lokalne samouprave već je propisana Zakonom o lokalnim samoupravama. Članom 13 stav 1 Ustava Crne Gore propisano je da je službeni jezik u Crnoj Gori crnogorski jezik.
Član 13 stav 6 važećeg zakona	Učenici i studenti koji ne pripadaju manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama (briše se riječ „mogu da“) uče jezik naroda i		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Članom 13 stav 1 Ustava Crne Gore propisano je da je službeni jezik u Crnoj Gori crnogorski jezik.

	drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa kojom zajedno žive.	Članom 13 stav 6 Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da učenici i studenti koji ne pripadaju manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama mogu da uče jezik manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa kojom zajedno žive. Deklaracija UN o pravima pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičkih manjina (1992.), kao najvažniji univerzalni međunarodni dokument iz ove oblasti, utvrđuje obavezu država da štite egzistenciju i nacionalni ili etnički, kulturni, vjerski i jezički identitet manjina na svojim teritorijama, da podstiču uslove za unapređenje tog identiteta i da usvajaju odgovarajuće zakonodavne i druge mjere kako bi postigle taj cilj (član 1). Članom 2 pripadnicima manjina priznaju se, između ostalih, sljedeća prava: pravo da slobodno i bez miješanja države uživaju sopstvenu kulturu i pravo na svoje obrede i na privatnu i javnu upotrebu svog jezika. Članom 13 stav 6 je data mogućnost da učenici i studenti koji ne pripadaju manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama mogu da uče jezik manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa kojom zajedno žive, ukoliko to žele. Međutim, propisivanje navedenog prava kao obaveze značilo bi kršenje drugih ljudskih i manjinskih prava građana. Pravo na upotrebu jezika pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori već je normirano kroz više sistemskih zakona, prije svega kroz Zakon o manjinskim pravima i slobodama i relevantne propise koji uređuju rad državne uprave i lokalne samouprave. Ovakav pristup je u skladu sa standardima sadržanim u Evropskoj povelji o regionalnim ili manjinskim jezicima., koji predviđa da države imaju fleksibilnost u
--	---	--

			izboru modela zaštite manjinskih jezika, uz obavezu obezbjeđivanja njihove efektivne upotrebe u javnom životu. U svojim pravnim analizama, Venecijanska komisija ističe da države mogu primjenjivati različite modele zaštite jezičkih prava, uključujući teritorijalni pristup, odnosno primjenu posebnih pravila u sredinama gdje pripadnici manjina čine značajan dio stanovništva. Komisija je u više mišljenja naglasila da: „Države imaju određeni stepen slobode u određivanju pragova i modaliteta za službenu upotrebu manjinskih jezika, pod uslovom da takva rješenja omogućavaju stvarno i djelotvorno ostvarivanje tih prava.“ Dodatno, standardi u oblasti jezičkih prava sadržani su i u međunarodnim dokumentima Ujedinjenih Nacija, posebno u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima. Član 27 ovog Pakta propisuje da „U državama u kojima postoje etničke, vjerske ili jezičke manjine, licima koja pripadaju takvim manjinama ne može se uskratiti pravo da, zajedno sa drugim članovima svoje grupe, uživaju svoju kulturu, ispovijedaju i praktikuju svoju religiju ili da koriste svoj jezik “ ali se ne propisuje obaveza države da uvede dodatne institucionalne ili administrativne mehanizme izvan postojećeg pravnog okvira. U tom smislu, navedena odredba garantuje zaštitu identiteta i slobodu upotrebe jezika, ali državama ostavlja širok prostor da same urede modalitete ostvarivanja tih prava u okviru svog pravnog sistema.
Član 13 važećeg zakona	Poslije stava 6, dodaje se novi stav, koji glasi: “Obavezuju se školske ustanove da u svojim predmetnim		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Članom 13 stav 6 Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da učenici i studenti koji ne

	rasporedima, planovima i programima, obezbijede učenje jezika manjinskog naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa kojom zajedno žive”.		pripadaju manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama mogu da uče jezik manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa kojom zajedno žive. Deklaracija UN o pravima pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičkih manjina (1992), kao najvažniji univerzalni međunarodni dokument iz ove oblasti, utvrđuje obavezu država da štite egzistenciju i nacionalni ili etnički, kulturni, vjerski i jezički identitet manjina na svojim teritorijama, da podstiču uslove za unapređenje tog identiteta i da usvajaju odgovarajuće zakonodavne i druge mjere kako bi postigle taj cilj (član 1). Članom 2 pripadnicima manjina priznaju se, između ostalih, sljedeća prava: pravo da slobodno i bez miješanja države uživaju sopstvenu kulturu i pravo na svoje obrede i na privatnu i javnu upotrebu svog jezika. Članom 13 stav 6 je data mogućnost da učenici i studenti koji ne pripadaju manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama mogu da uče jezik manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa kojom zajedno žive, ukoliko to žele. Međutim, propisivanje navedenog prava kao obaveze značilo bi kršenje drugih ljudskih i manjinskih prava građana.
Član 15 stav 2 važećeg zakona	Član 15 stav 2 mjenja se i glasi: „Prije usvajanja predmetnih programa koji izražavaju posebnost manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Savjet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica daje (briše se riječ: „mišljenje“ i dodaje se riječ „saglasnost“) nadležnom		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Članom 15 stav 2 Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da prije usvajanja predmetnih programa koji izražavaju posebnost manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Savjet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica daje mišljenje nadležnom organu za usvajanje predmetnih programa.

	organu za usvajanje predmetnih programa.“		Izmjena navedene odredbe na način da umjesto mišljenja, Savjet manjinskih naroda daje saglasnost, mogla bi prouzrokovati blokadu usvajanja predmetnih programa koji izražavaju posebnost manjinskih naroda kod nadležnog organa.
Član 18 važećeg zakona	Član 18, poslije stava 2, dodaje se novi stav koji glasi: “Direktor školske ustanove koju osniva Crna Gora ili opština sa nastavom na jeziku i pismu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, obavezno mora tečno govoriti i pisati jezik te manjine, za koje je predhodno prešao provjeru znanja”.		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Članom 13 stav 1 Ustava Crne Gore propisano je da je službeni jezik u Crnoj Gori crnogorski jezik. Deklaracija UN o pravima pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičkih manjina (1992.), kao najvažniji univerzalni međunarodni dokument iz ove oblasti, utvrđuje obavezu država da štite egzistenciju i nacionalni ili etnički, kulturni, vjerski i jezički identitet manjina na svojim teritorijama, da podstiču uslove za unapređenje tog identiteta i da usvajaju odgovarajuće zakonodavne i druge mjere kako bi postigle taj cilj (član 1). Članom 2 pripadnicima manjina priznaju se, između ostalih, sljedeća prava: pravo da slobodno i bez miješanja države uživaju sopstvenu kulturu i pravo na svoje obrede i na privatnu i javnu upotrebu svog jezika. Propisivanje navedenog kao obaveze značilo bi kršenje drugih ljudskih i manjinskih prava građana.
Član 25 stav 1 važećeg zakona	Riječi “imaju pravo na srazmjerno zastupanje”, mijenja se i glasi: “moraju biti srazmjerno zastupljeni”		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Članom 79 Ustava Crne Gore propisano je da se pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima, između ostalog i na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave. Članom 25 stav 1 Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da manjinski narodi i druge

			manjinske nacionalne zajednice imaju pravo na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne uprave. U stavu 2 istog člana propisano je da se o zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u smislu stava 1 ovog člana, staraju nadležni organi zaduženi za kadrovska pitanja, u saradnji sa savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Zakonom o manjinskim pravima i slobodama propisano je da manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice <u>imaju pravo</u> na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne uprave, iz razloga što je propisivanje obaveze srazmjerne zastupljenosti nemoguće zbog poštovanja drugih zakona u Crnoj Gori. Kada je riječ o zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u javnoj upravi, međunarodni standardi ne propisuju jedinstveni model, već zahtijevaju da države stvaraju uslove za adekvatnu participaciju manjina u javnim poslovima, što proizilazi iz člana 15 Okvirne Konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. S obzirom da je pitanje zapošljavanja u javnoj upravi već uređeno posebnim zakonima koji regulišu status državnih službenika, dodatno normiranje u ovom zakonu moglo bi dovesti do preklapanja pravnih normi i narušavanja principa sistemskog zakonodavstva.
Član 33 stav 14 važećeg zakona	Član 33 stav 14 mijenja se i glasi: „Sredstva za finansiranje savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore, u iznosu od najmanje 0,15% tekućeg budžeta.“	Izmjenom člana 33 stav 14 Zakona o manjinskim pravima i slobodama koji glasi: „Sredstva za finansiranje savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice obezbjeđuju se u budžetu Crne	<u>Prihvata se - Obrazloženje</u> Predložena izmjena kojom se zahtijeva da umjesto dosadašnje zakonske odredbe koja se tiče finansiranja i izdvajanja iz Budžeta Crne Gore za rad savjeta od najmanje 0,05%, glasi “...od najmanje

		Gore, u iznosu od najmanje 0,15% tekućeg budžeta, povećao bi se budžet za Savjeta u iznosu od minimum 2.300.000,00 eura na godišnjem nivou, odnosno 383.333,33 Eura za svakog Savjeta.	0,15% tekućeg budžeta”, predviđena je članom 11 stav 2 Nacrta Zakona.
Član 12 nacrta Zakona Član 33a stav 2 važećeg zakona	Član 33a stav 2 mijenja se i glasi: „Izvještaje iz stava 1 ovog člana, savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice dužan je da dostavi Ministarstvu, radi davanja mišljenja, do 20. februara tekuće za predhodnu godinu.“	Za izmjenu člana 33a stav 2 Zakona o manjinskim pravima i slobodama koji glasi: „Izvještaje iz stava 1 ovog člana, savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice dužan je da dostavi Ministarstvu, radi davanja mišljenja, do 20. februara tekuće za predhodnu godinu“, nijesu potrebna dodatna sredstva iz budžeta.	<u>Prihvata se - Obrazloženje</u> Predložena izmjena kojom se zahtijeva da umjesto dosadašnje zakonske odredbe kojom je propisano da se izvještaji dostavljaju do 31. januara tekuće za prethodnu godinu, isti dostavljaju do 20. februara, predviđena je članom 12 Nacrta Zakona.
Član 36i važećeg Zakona	Član 36i mijenja se i glasi: “Raspodjela sredstava za finansiranje projekata za podršku aktivnostima iz člana 36 stav 1 ovog zakona se vrši na osnovu Javnog konkursa i bez javnog konkursa (na osnovu zahtjeva za realizaciju projekta). Sredstva za finansiranje projekata za podršku aktivnostima iz člana 36 stav 1 ovog zakona se raspodjeli: - 95% na osnovu Javnog konkursa, - 5% bez javnog konkursa (na osnovu podnosilaca zahtjeva). Sredstva iz stava 2 alineja 1 ovog člana se raspodjele na sljedeći način:	Izmjenom člana 36h Zakona o manjinskim pravima i slobodama koji se odnosi na Sredstva za finansiranje projekata za podršku aktivnostima iz člana 36 stav 1 ovog zakona se raspodjeli: - 95% na osnovu Javnog konkursa, - 5% bez javnog konkursa (na osnovu podnosilaca zahtjeva). Sredstva iz stava 2 alineja 1 ovog člana se raspodjele na sljedeći način: - do 75% navladinim organizacijama - do 15% pravnim licima - do 10% fizičkim licima Finansijski efekat je sljedeći: finansijska sredstva za raspodjelu	<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Sredstva Fonda raspodjeljuju se putem javnog konkursa. Kriterijumi moraju biti unaprijed objavljeni i objektivni. Odluke o dodjeli sredstava moraju biti obrazložene i javno dostupne, uz pravo žalbe i obavezno godišnje izvještavanje. Iz navedenog razloga, predlog da se finansiranje projekata vrši bez Javnog konkursa se ne prihvata.

	- do 75% navladinim organizacijama - do 15% ostalim pravnim licima - do 10% fizičkim licima Sredstva iz stava 2 alineja 2 ovog člana može se raspodjeliti nevladinim organizacijama, ostalim pravnim i fizičkim licima.“	na osnovu Javnog konkursa 945.148,14 eura, finansijska sredstva za raspodjelu sredstva bez javnog konkursa 49.744,64 Eura. Od ukupnog iznosa za raspodjelu sredstva na osnovu Javnog konkursa za: Nevladine organizacije bi bilo obezbjeđeno: 708.861,10 eura Pravna lica: 141.772,20 eura Fizička lica: 94.514,80 eura. Takođe ovim izmjenama bi se dodalo ovlašćenja Direkodu Fonda u dijelu da dio sredstva raspodjeli bez Javnog poziva, na osnovu zahtjeva, projekata i drugih potrebnih dokumentacija.	
Član 36j stav 1 važećeg zakona	Član 36j stav 1 mijenja se i glasi “Radi vrednovanja projekata dostavljenih na javni konkurs za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata za podršku aktivnostima iz člana 36 stav 1 ovog zakona, na osnovu kriterijuma iz člana 36i stav 3 ovog zakona, koji ispunjavaju uslove za učešće na javnom konkursu iz člana 36i st. 4, 5, 6 i 7 ovog zakona, Skupština bira komisiju (u daljem tekstu: komisija za vrednovanje).”	Izmjenom člana 36j bi se postigao efekat da svi nacionalni savjeti imaju svog predstavnika u Komisiji za vrednovanje projekata. Izmjenom člana 36j bi se postigao efekat da sve nacionalne zajednice imaju predstavnika u Komisiji za vrednovanje projekata i smanjile se zloupotrebe, pa bismo dobili Fond svih manjina, a ne samo jedne i sredstva Fonda bi se koristila za podsticanje projekata svih manjinskih zajednica, a sve u skladu sa preporukama iznijetim u Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina.	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Članom 36j važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisano je da članove Komisije za vrednovanje projekata bira Skupština Crne Gore, na osnovu javnog poziva i u skladu sa propisanim kriterijumima stručnosti, sa ciljem obezbjeđivanja nezavisnog, profesionalnog i nepristrasnog vrednovanja projekata. Ukoliko bi predloženom izmjenom svaki savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice imao svog predstavnika u Komisiji za vrednovanje, predstavljalo bi izmjenu koncepta stručne komisije.
Član 36j važećeg zakona	U članu 36j dodaje se stav 3 koji glasi:		<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u>

	“Nacionalni savjeti predlažu po 3 kandidata za člana Komisije za vrednovanje projekata, od kojih Skupština bira po jednog kandidata shodno predlozima nacionalnih savjeta, dok jednog člana predlaže Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.”		Članom 36j važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisano je da članove Komisije za vrednovanje projekata bira Skupština Crne Gore, na osnovu javnog poziva i u skladu sa propisanim kriterijumima stručnosti, sa ciljem obezbjeđivanja nezavisnog, profesionalnog i nepristrasnog vrednovanja projekata. Ukoliko bi predloženom izmjenom svaki savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice imao svog predstavnika u Komisiji za vrednovanje, predstavljalo bi izmjenu koncepta stručne komisije.
Bošnjački savjet u Crnoj Gori			
Član nacrta zakona	Predložene izmjene	Obrazloženje	Odgovor obrađivača
Članovi 33, 33a, 34, 35 i 35a važećeg zakona	Zakonski status savjeta – vijeća, članova i predsjednika, te finansiranje savjeta – vijeća. Potrebno je jasnije urediti njihov pravni položaj, status u pravnom prometu, javna ovlašćenja, prava i obaveze, uz korišćenje komparativnih iskustava država regiona. Razmotriti mogućnost da predsjednici savjeta – vijeća, kao izabrani predstavnici naroda, imaju status koji im omogućava učešće u radu Skupštine Crne Gore bez prava odlučivanja (postoje uporedna iskustva), čime bi se dodatno ojačala institucionalna povezanost	Polazeći od činjenice da su zakonska rješenja (u Zakonu o ljudskim i manjinskim pravima) koja uređuju osnivanje i rad manjinskih savjeta – vijeća manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica nastala prije više od petnaest godina, te da su se uloga i značaj savjeta u društvu tokom vremena bitno izmijenili, nameće se potreba da se zakon u određenim segmentima prilagodi savremenim okolnostima i potrebama. Tokom primjene postojećih rješenja uočene su određene manjkavosti, nedosljednosti, nedorečenosti, kao i	<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Savjet manjinskog naroda je javnopravno tijelo sa svojstvom pravnog lica. Upisom u evidenciju savjet stiče svojstvo pravnog lica. Pravni status savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, način osnivanja, izbor članova, nadležnosti i osnovna prava i obaveze već su uređeni Zakonom o manjinskim pravima i slobodama. Predložene izmjene koje se odnose na definisanje položaja i statusa savjeta u pravnom prometu i proširenje njihovih javnih ovlašćenja, predstavljaju suštinsku reformu postojećeg koncepta savjeta i prevazilaze obim i predmet ovog zakona. Pitanje učešća u radu Skupštine Crne Gore, uređuje se Ustavom i Poslovníkom Skupštine Crne Gore. S tim u vezi, Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, ne može se jednostrano propisati da neko ima pravo da učestvuje u radu Skupštine bez prava odlučivanja, jer

	manjinskih zajednica s državnim strukturama. Takođe, potrebno je definisati mjesto predsjednika savjeta u državnom protokolu, te predvidjeti mogućnost izdavanja službenih legitimacija i, po potrebi, diplomatskih isprava.	necjelishodnost pojedinih zakonskih normi. Stoga je potrebno pristupiti sveobuhvatnoj analizi dosadašnje prakse, s ciljem donošenja jasnih, preciznih i primjenjivih zakonskih rješenja koja će osigurati stabilnost i funkcionalnost manjinskih savjeta – vijeća. Savjeti – vijeća, kao krovne organizacije naroda koje predstavljaju i kao poseban oblik manjinske samouprave, u potpunosti su opravdali svoje postojanje, često obavljajući poslove od izuzetnog značaja za zajednicu, i to iznad svojih realnih kapaciteta. Njihova uloga u multietničkom i multikulturnom crnogorskom društvu izuzetno je vrijedna, jer doprinose očuvanju etničkih, jezičkih i kulturnih posebnosti i identiteta manjinskih naroda, kao i njihovom proučavanju, njegovanju i prezentaciji. Poseban doprinos ogleda se i u afirmaciji međunacionalnog dijaloga, razumijevanja i tolerancije, što predstavlja osnovnu pretpostavku stabilnog i demokratskog društva. Dakle, nameće se potreba izmjene određenih zakonskih rješenja u sistemskom Zakonu o ljudskim i manjinskim pravima, a sljedstveno tome i u određenim povezanim zakonima i podzakonskim aktima koji proizilaze iz ovih normi.	bi to predstavljalo zadiranje u autonomiju zakonodavne vlasti. Pravo na izdavanje diplomatskih i službenih pasoša, kao i pravni položaj nosilaca takvih isprava, uređeno je posebnim propisom, konkretno Zakonom o putnim ispravama, kojim se uređuju vrste putnih isprava, uslovi i lica kojima se izdaju, kao i nadležni organi za njihovo izdavanje. Imajući u vidu da je pitanje diplomatskih isprava i učešća u državnom protokolu normirano posebnim zakonom, predložene izmjene se ne mogu normativno urediti Zakonom o manjinskim pravima i slobodama.
--	--	--	---

		Pored toga, potrebno je preispitati institucionalni okvir organa koji su osnovani kao servisi manjinske politike i nosioci finansiranja projekata zaštite identiteta, kulture i jezika manjina (Fond za manjine, Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina), kako bi se osiguralo da oni istinski ispunjavaju svoju svrhu – podršku projektima zaštite i razvoja kulturnog identiteta manjina u Crnoj Gori.	
Član 11 nacrtu Zakona Član 33 važećeg Zakona	Finansiranje savjeta – vijeća: Umjesto postojeće odredbe koja propisuje izdvajanje iz budžeta za rad vijeća „od najmanje 0,05%“, predlaže se izmjena na „od najmanje 0,15% tekućeg budžeta“.		<u>Prihvata se – Obrazloženje</u> Predložena izmjena kojom se zahtijeva da umjesto dosadašnje zakonske odredbe koja se tiče finansiranja i izdvajanja iz Budžeta Crne Gore za rad savjeta od najmanje 0,05%, glasi „...od najmanje 0,15% tekućeg budžeta“, predviđena je članom 11 stav 2 Nacrta Zakona.
Član 11 važećeg zakona	Član 11 mijenja se i glasi: U jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili najmanje 4% stanovništva, prema rezultatima dva posljednja uzastopna popisa, u službenoj upotrebi je i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Službena upotreba jezika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u smislu stava 2 ovog člana, podrazumijeva naročito: korišćenje jezika u upravnom i sudskom postupku i u vođenju		<u>Ne prihvata se - Obrazloženje</u> Predlog Bošnjačkog savjeta u Crnoj Gori kojim se predlaže izmjena Zakona o manjinskim pravima i slobodama na način da se prag za službenu upotrebu jezika manjinskog naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u jedinicama lokalne samouprave smanji sa 5% na 4% nije prihvaćen. Važeće zakonsko rješenje kojim je propisan prag od 5% predstavlja rezultat normativnog usklađivanja sa ustavnim principima zaštite manjinskih prava, kao i sa potrebom obezbjeđivanja proporcionalnog i održivog modela ostvarivanja tih prava u praksi. Naime, Ustav Crne Gore garantuje pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica pravo na slobodnu upotrebu svog jezika i pisma, dok se način ostvarivanja pojedinih prava bliže uređuje zakonom,

	upravnog i sudskog postupka, kod izdavanja javnih isprava i vođenje službenih evidencija, na glasačkom listiću i drugom izbornom materijalu i u radu predstavničkih tijela. Na teritorijama lokalne samouprave iz stava 2 ovog člana imena organa koji vrše javna ovlašćenja, naziv jedinice lokalne samouprave, naziv naseljenih mjesta, trgova i ulica, ustanova, poslovnih i drugih firmi i toponima ispisuju i na jeziku i pismu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.		vodeći računa o principu srazmjernosti, efikasnosti javne uprave i stvarnim demografskim okolnostima. Odredbe Zakon o manjinskim pravima i slobodama kojima je utvrđen prag od 5% za službenu upotrebu jezika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u jedinicama lokalne samouprave uspostavljene su upravo u cilju postizanja ravnoteže između garantovanih manjinskih prava i funkcionalnosti sistema javne uprave na lokalnom nivou. Navedeni prag omogućava ostvarivanje jezičkih prava u sredinama u kojima pripadnici manjinskog naroda čine relevantan dio stanovništva, uz istovremeno obezbjeđivanje racionalne organizacije rada organa lokalne samouprave. Smanjenje propisanog procenta na 4% moglo bi dovesti do proširenja obaveza jedinica lokalne samouprave u pogledu obezbjeđivanja dvojezične službene komunikacije, izrade akata i vođenja upravnih postupaka na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, što podrazumijeva dodatne administrativne i finansijske kapacitete. Imajući u vidu različite demografske i institucionalne kapacitete jedinica lokalne samouprave, ocijenjeno je da u ovom trenutku ne postoje dovoljno utemeljeni razlozi koji bi opravdali izmjenu postojećeg zakonskog rješenja. Međunarodni standardi u oblasti zaštite prava manjina, posebno principi sadržani u Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina, državama ostavljaju određeni prostor slobodne procjene u uređivanju modaliteta ostvarivanja jezičkih prava, uz obavezu obezbjeđivanja efektivne zaštite manjinskih zajednica. Polazeći od navedenog, ocijenjeno je da važeće zakonsko rješenje već obezbjeđuje adekvatan nivo
--	---	--	--

			zaštite prava na upotrebu jezika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, te da predložena izmjena ne predstavlja nužnu intervenciju u postojećem normativnom okviru. Imajući u vidu sve navedeno, predlog nije prihvaćen.
Član 28 važećeg zakona	U jedinicama lokalne samouprave u kojima većinu ili najmanje 5% stanovništva čine manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice, lokalna samouprava je dužna da, u okviru plana i programa za djelotvorno učešće lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova ili donošenjem posebnog plana i programa, obavezno uključuje savjete odnosnih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Jedinica lokalne samouprave se obavezuje da obezbijedi uslove za učešće manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u donošenju programa razvoja opštine, prostornih i urbanističkih planova, budžeta i opštih akata, kao i svih propisa, odluka i uredbi koje se odnose ili se tiču ostvarivanja prava na njegovanje identitetskih posebnosti, kulturne i jezičke osobenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao i svih ostalih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana.		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Važećim članom 28 Zakona o manjinskim pravima i slobodama, već je propisano da se preko savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica obezbjeđuje učešće pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u donošenju programa razvoja opštine, prostornih i urbanističkih planova, budžeta i opštih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana i vršenju javnih poslova i razmatranju pitanja od značaja za njihov položaj. Uzimajući u obzir hijerarhijsku strukturu organa državne vlasti i javnih službi, mišljenje Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica može imati konsultativni, ali ne i obavezujući karakter, jer konačne odluke donose nadležni organi u okviru svojih zakonskih ovlašćenja. Jedinice lokalne samouprave, shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi, imaju garantovanu fiskalnu autonomiju. Predloženim obaveznim budžetskim finansiranjem rada Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, shodno učešću u stanovništvu odnosnog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice, podrazumijevalo bi ograničavanje diskrecionog prava jedinice lokalne samouprave prilikom planiranja budžeta, uvođenje nove budžetske stavke i stvaranje finansijske obaveze bez procjene fiskalnog uticaja. Dakle, obavezno izdvajanje finansijskih sredstava za određenu namjenu, ne može se propisivati Zakonom o manjinskim pravima i slobodama bez sveobuhvatne

	Lokalna uprava je dužna da uredi način i postupak učešća manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u vršenju javnih poslova i da odredi organ koji sprovodi javnu raspravu po tim i drugim aktima. Mišljenje savjeta manjinskog naroda i druge manjinske nacionalne zajednice ima obavezujući karakter. Lokalna uprava se obavezuje na budžetsko finansiranje rada Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, shodno učešću u stanovništvu odnosno manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice.		fiskalne analize i izmjena relevantnih sistemskih propisa.
Član 35 važećeg zakona	Odredbu: „...ostvaruje se potrebna saradnja sa Savjetom, radi izgradnje međusobnog povjerenja“ zamijeniti odredbom: „...traži se mišljenje Savjeta koje ima obavezujući karakter. U slučaju negativnog mišljenja Savjeta, nadležni organi dužni su ponovo razmotriti rješenja i uskladiti ih sa stavovima Savjeta.“		<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Uzimajući u obzir hijerarhijsku strukturu organa državne vlasti i javnih službi, mišljenje Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica može imati konsultativni, ali ne i obavezujući karakter, jer konačne odluke donose nadležni organi u okviru svojih zakonskih ovlaštenja. Članom 35 stav 2 važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisuje se saradnja sa Savjetom i omogućava učešće u procesu kreiranja politika i jačanje međusobnog povjerenja, dok je konačna odgovornost za donošenje odluka na nadležnim organima u skladu sa zakonom.
Članovi 36-36s važećeg zakona	Potrebno je jasno definisati raspodjelu sredstava, uz odredbu da se prioriteto finansiraju projekti koji se odnose na zaštitu identiteta, jezika, kulture i običaja manjinskih naroda i zajednica.	Imajući u vidu različitu brojnost manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, smatramo da je neophodno da se Zakonom o manjinskim pravima i slobodama	<u>Ne prihvata se – Obrazloženje</u> Ukazuje se da su članom 36i važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisane oblasti finansiranja projekata, uključujući aktivnosti koje se odnose na očuvanje i razvoj nacionalnog, vjerskog,

	Imajući u vidu različitu brojnost manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, neophodno je da se Zakonom precizno definiše pravedniji model raspodjele sredstava za realizaciju projekata koji se finansiraju od strane Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Nadalje, sastav Komisije za vrednovanje projekata treba izmijeniti tako da svaki savjet ima svog predstavnika, kojeg delegira na osnovu liste kandidata (najmanje dva do tri imena) sa potrebnim stručnim kompetencijama. Neophodno je i precizirati nadležnosti Komisije, Upravnog odbora i direktora, jasno utvrditi njihove obaveze, odgovornost i procedure odlučivanja, kako bi se povećala transparentnost i smanjila mogućnost subjektivnog odlučivanja. Poželjno je da se u okviru procesa organizuje i tematska konferencija o statusu i ulozi manjinskih savjeta, na kojoj bi, pored predstavnika Ministarstva i savjeta – vijeća, učestvovali i predstavnici nevladinog sektora, akademske zajednice i političkih subjekata. Time bi se obezbijedila inkluzivnost, legitimnost i kvalitet konačnih zakonskih rješenja.	precizno definiše pravedniji model raspodjele sredstava koja se izdvajaju za rad savjeta, kako bi se osigurao ravnomjeran razvoj svih savjeta, ali i proporcionalna podrška u skladu sa zastupljenošću svakog manjinskog naroda ili druge manjinske zajednice u ukupnom stanovništvu države.	jezičkog i etničkog identiteta i drugih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava raspisuje javne konkurse u skladu sa Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, pri čemu Javni konkurs sadrži ciljeve i prioritete koji moraju biti usklađeni sa zakonski propisanim oblastima finansiranja. S tim u vezi, predložena izmjena je već normativno uređena važećim Zakonom o manjinskim pravima i slobodama. Članom 36j važećeg Zakona o manjinskim pravima i slobodama, propisano je da članove Komisije za vrednovanje projekata bira Skupština Crne Gore, na osnovu javnog poziva i u skladu sa propisanim kriterijumima stručnosti, sa ciljem obezbjeđivanja nezavisnog, profesionalnog i nepristrasnog vrednovanja projekata. Ukoliko bi predloženom izmjenom svaki savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice imao svog predstavnika u Komisiji za vrednovanje, predstavljalo bi izmjenu koncepta stručne komisije. Važećim Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, već su propisane nadležnosti Komisije za vrednovanje projekata, Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i direktora Fonda. Dodatno uređenje pojedinih pitanja može biti predmet podzakonskih akata. Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, dana 04.02.2026. godine, objavilo je Javni poziv svim zainteresovanim građanima i građankama, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju doprinos u razmatranju teksta nacrtu zakona, sa ciljem unapređenja njegovog sadržaja. S tim u vezi, obezbijeđen je transparentan i
--	---	---	--

			inkluzivan proces konsultacija, u skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija. Imajući u vidu da je svim zainteresovanim subjektima već omogućeno učešće u postupku izrade nacrtu zakona, ne ocjenjuje se potrebnim organizovanje dodatne tematske konferencije u ovoj fazi postupka.
--	--	--	--

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona: Direktorat za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

MINISTAR

Fatmir Gjeka

